

Міністерство освіти і науки України
Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного (Україна)
Амбіс університет (Чеська Республіка)
Словацька асоціація якості (Словаччина)
Вінницький національний аграрний університет (Україна)
Державний університет «Житомирська політехніка» (Україна)
Державний податковий університет (Україна)
Західноукраїнський національний університет (Україна)
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (Україна)

***АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ФІНАНСОВОЇ ІНКЛЮЗІЇ В УМОВАХ
ЦИФРОВІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ:
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

Збірник матеріалів II Міжнародної науково-практичної конференції

17-18 лютого 2025 року

Запоріжжя
2025

Тростянська К. М. Діджиталізація кооперативних бізнес-моделей: інклюзивні фінансові технології та перспективи розвитку	174
Худолій Ю. С. Міжнародний досвід впровадження інноваційних фінансових інструментів сталого розвитку	177
Худолій Ю. С., Папка В. С. Інноваційні фінансові технології у бізнесі: перспективи та ризики цифрової епохи	182
Чкан І. О., Завгородня О. А. Депозитна діяльність АТ «Укресімбанк» та напрями її покращення	185
Чукіна І. В. Цифрова трансформація логістики : інноваційні рішення для глобальних ринків	189

СЕКЦІЯ 4
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ
АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО РИНКУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

SECTION 4
ENSURING FINANCIAL SECURITY OF AGRI-FOOD MARKET
ENTITIES IN MODERN CONDITIONS

Гузенко О. П. Осучаснення змістовності фінансової безпеки з урахуванням сегментів функціонування суб'єктів аграрного продовольчого ринку	194
Данилишин М. С. Формування ліквідних активів бурякоцукрового підкомплексу на засадах потокових євроінтеграційних процесів	198
Дараган А. А. Лізингове фінансування суб'єктів аграрного бізнесу	203
Кадала В. В. Агропродовольчий ринок та фінансова безпека: проблеми та взаємозв'язок в умовах сьогодення	208
Карбівський В. Л. Страхові механізми забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств в умовах сучасних викликів	212
Kozak V. Financial security of agro-food market entities in the conditions of European integration processes	215
Носова Н. І. Забезпеченість фінансової безпеки агропродовольчого сектору України як складова його сталого розвитку	220
Потьомкін Л. М. Методологія забезпечення фінансової безпеки м'ясних та м'ясопереробних підприємств	225
Третяк Н. М. Вплив військової агресії РФ на безпеку сільськогосподарських підприємств	230

труднощі, важливо враховувати комплексний підхід до адаптації кооперативів до нових технологічних реалій.

Список використаних джерел

1. Aro O. E., Nweze M., Avickson, E. K. Blockchain technology as a tool for corporate governance and transparency. *International Journal of Science and Research Archive*. 2024. Vol. 13(1). P. 2479–2493. <https://doi.org/10.30574/ijrsra.2024.13.1.1971>.
2. Augustin N., Eckhardt A., de Jong A.W. Understanding decentralized autonomous organizations from the inside. *Electron Markets*. 2023. Vol. 33. P. 38. <https://doi.org/10.1007/s12525-023-00659-y>
3. Aragon DAO: A platform for decentralized organizations. URL: <https://aragon.org> (дата звернення 09.01.2025).
4. Energy4All. Supporting Community Renewable Energy. URL: <https://energy4all.co.uk> (дата звернення 09.01.2025).
5. CoopCrowd. The World's First Cooperative Crowdfunding System. 2024. URL: <https://coopcrowd.com> (дата звернення 09.01.2025).

Худолій Ю. С.

к.е.н., доцент

Національний університет «Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка»

м. Полтава, Україна

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Інноваційне фінансування включає різні механізми та інструменти, що сприяють залученню додаткових фінансових ресурсів для реалізації цілей сталого розвитку. Серед таких інструментів можна виділити сучасні форми фінансування, зокрема облігації, пов'язані з досягнутими результатами, а також механізми, що

інтегрують державні та приватні інвестиції. Завдяки їм стає можливим мобілізувати додаткові кошти та підвищити ефективність використання наявних фінансових ресурсів [1, 2].

Одним із таких механізмів є біорізноманітні кредити – економічний інструмент, що надає можливість приватним компаніям інвестувати в охорону та відновлення природних екосистем, забезпечуючи позитивний вплив на біорізноманіття. Напрями використання біорізноманітних кредитів:

1) охорона та відновлення екосистем – фінансування проєктів, спрямованих на збереження та відновлення природних ландшафтів, включаючи ліси, водно-болотні угіддя та коралові рифи;

2) збереження видів – підтримка ініціатив, які сприяють відновленню та збереженню популяцій видів, особливо тих, що перебувають під загрозою зникнення;

3) забезпечення екосистемних послуг – інвестування в заходи, що підтримують природні процеси, зокрема очищення води, запилення та кліматичне регулювання [3].

Наприклад, у Великій Британії в межах програми «Biodiversity Net Gain» (BNG) землевласники можуть продавати біорізноманітні кредити забудовникам як компенсацію за екологічні втрати, спричинені будівництвом.

Блакитні облігації (Blue Bonds) – це фінансові інструменти, які випускають національні уряди, банки сталого розвитку та корпорації для залучення коштів на проєкти, пов'язані з охороною та відновленням морських і океанських екосистем. Вони працюють за принципом традиційних облігацій: інвестори надають капітал емітенту, який зобов'язується повернути основну суму разом із відсотками протягом визначеного терміну [3].

Отримані кошти спрямовуються на ініціативи, що мають позитивний економічний та екологічний ефект. Зокрема, фінансування використовується для збереження морських екосистем, боротьби з забрудненням океанів і розвитку сталих морських ланцюгів постачання.

Одним із прикладів застосування блакитних облігацій є проєкт Республіки Сейшели. У 2021 році країна випустила такі облігації на суму 15 мільйонів доларів США для підтримки сталого рибальства та збереження морських екосистем. Загалом, блакитні облігації є ефективним інструментом для залучення інвестицій у проєкти, спрямовані на збереження та раціональне використання морських ресурсів. Вони сприяють досягненню Цілі 14 сталого розвитку ООН – «Збереження та сталий використання океанів, морів і морських ресурсів».

Облігації кліматичної стійкості (Climate Resilience Bonds) – це фінансові інструменти, призначені для залучення капіталу, спрямованого на підвищення стійкості до кліматичних змін. Вони надають можливість фінансувати проєкти, що зменшують ризики, пов'язані з кліматичними катастрофами, та сприяють адаптації до змін клімату [3].

Ці облігації можуть використовуватися для підтримки ініціатив, спрямованих на адаптацію до кліматичних змін, зокрема будівництва захисних споруд від повеней, зміцнення інфраструктури для протидії посухам і посилення заходів щодо запобігання лісовим пожежам. Важливим аспектом таких фінансових інструментів є залучення приватних інвестицій, що сприяє зниженню навантаження на державні бюджети.

У 2024 році Сенат Каліфорнії схвалив випуск облігацій кліматичної стійкості, спрямованих на підвищення здатності штату протистояти повеням і лісовим пожежам, підтримку переходу до чистої енергетики, а також стимулювання інвестицій у парки та природоохоронні ініціативи.

Облігації впливу на навколишнє середовище (Environmental Impact Bonds, EIBs) – це інноваційний фінансовий інструмент, що застосовує механізм «оплата за результат» для залучення приватного капіталу на фінансування екологічних проєктів. У межах цієї моделі інвестори надають початкове фінансування, а дохід отримують залежно від досягнутих екологічних результатів після реалізації проєкту [3].

EIBs можуть спрямовуватися на фінансування ініціатив, пов'язаних зі зменшенням забруднення, охороною водних ресурсів, покращенням якості повітря та підтримкою природоохоронних заходів.

У 2016 році компанія DC Water (Вашингтон, США) випустила EIB на суму 25 мільйонів доларів США для фінансування будівництва зеленої інфраструктури з управління дощовими стоками. Місто Атланта (США) випустило облігації впливу для фінансування проєктів із відновлення екосистем і збереження водних ресурсів.

Зелені облігації (Green Bonds) – це фінансові інструменти, призначені для залучення капіталу на проєкти, що мають позитивний вплив на довкілля або сприяють боротьбі зі зміною клімату. Вони дають змогу інвесторам підтримувати сталий розвиток, отримуючи при цьому фінансовий дохід [3, 4].

Світовий банк випускає зелені облігації для фінансування ініціатив, спрямованих на пом'якшення наслідків зміни клімату та адаптацію до них. З 2008 року завдяки цим облігаціям було залучено понад 19 мільярдів доларів США через понад 220 випусків у 28 валютах. Іспанська енергетична компанія «Iberdrola» використовує зелені облігації для фінансування сталих і соціально відповідальних проєктів, зокрема розвитку відновлюваних джерел енергії та енергоефективних технологій.

Зелені кредити (Green Loans) – це фінансові інструменти, призначені для фінансування або рефінансування екологічно сталих проєктів. Вони мають схожість із зеленими облігаціями, оскільки спрямовані на підтримку сталого розвитку, проте відрізняються джерелами фінансування та масштабами. На відміну від облігацій, де капітал залучається через ринок інвесторів, кошти для зелених кредитів надають банки або приватні фінансові установи, а суми фінансування зазвичай є меншими. Зелені кредити можуть спрямовуватися на фінансування таких екологічних ініціатив, як: підвищення енергоефективності будівель, встановлення відновлюваних джерел енергії, управління водними ресурсами та зменшення споживання води [3].

Fannie Mae, американська фінансова корпорація, пропонує зелені кредити для багатоквартирних будинків і кооперативів, що дозволяє фінансувати заходи з підвищення енергоефективності та збереження водних ресурсів.

Облігації сталого розвитку (Sustainability Bonds) – це фінансові інструменти, що використовуються для фінансування або рефінансування проєктів, які одночасно мають екологічний та соціальний вплив. Вони поєднують характеристики зелених та соціальних облігацій, сприяючи досягненню цілей сталого розвитку [3].

Світовий банк випускає облігації сталого розвитку, кошти від яких спрямовуються на фінансування проєктів, що забезпечують як соціальні, так і екологічні переваги. Міжнародна фінансова корпорація (IFC) розробила керівні принципи для цих облігацій, щоб допомогти емітентам та інвесторам визначати й оцінювати відповідні проєкти. Southern Company (Атланта, США) випускає облігації сталого розвитку для фінансування ініціатив, що поєднують екологічні та соціальні аспекти, зокрема у сферах відновлюваної енергетики та соціального житла. Завдяки своїй універсальності, облігації сталого розвитку є важливим інструментом для мобілізації капіталу, що підтримує комплексні рішення у сфері сталого розвитку.

Таким чином, міжнародний досвід застосування інноваційних фінансових інструментів сталого розвитку підтверджує їхню ефективність у мобілізації фінансових ресурсів для досягнення екологічних і соціальних цілей. Інструменти, такі як блакитні облігації, біорізноманітні кредити чи облігації кліматичної стійкості, сприяють залученню державних і приватних інвестицій для фінансування сталих ініціатив. Вони не лише допомагають зберігати природні ресурси, а й стимулюють інноваційні підходи та оптимізацію фінансування. Успішні міжнародні кейси підтверджують їхню важливу роль у адаптації до кліматичних змін і розвитку стійких економік, що свідчить про значний потенціал їх впровадження в Україні.

Список використаних джерел

1. Худолій Ю.С. Розвиток кліматичних FinTech-компаній: досвід ЄС та перспективи для України. *Академічна й університетська наука: результати та перспективи*: зб. матер. XVI міжнар. наук.-практ. конференції (12-13 грудн. 2023 р., Полтава). Полтава: Нац. ун-т ім. Юрія Кондратюка, 2023. С. 118-20.

2. Худолій Ю. С. Тенденції у розвитку кліматичних Fintech-компаній: досвід ЄС. *Актуальні проблеми розвитку фінансів в умовах цифровізації економіки України*: матер. II Всеукр. наук.-практ. конференції. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2024. С. 122-125.

3. Inventory of Innovative Financial Instruments for Climate Change Adaptation – NAP Global Network. NAP Global Network. URL: <https://napglobalnetwork.org/innovative-financing> (дата звернення 21.01.2025).

4. Худолій Ю. С. Green economy and social security: opportunities for post-war recovery in Ukraine. *Основні напрями забезпечення соціальної безпеки людини в умовах війни та повоєнного відновлення*: матеріали круглого столу 2-3 липня 2024р. / за заг. ред. проф. З.С. Варналія. Київ-Одеса: Знання України, 2024. С. 88-90.

Худолій Ю. С.

к.е.н., доцент

Панка В. С.

здобувачка вищої освіти

Національний університет «Полтавська політехніка

імені Юрія Кондратюка»

м. Полтава, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ФІНАНСОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У БІЗНЕСІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ ЦИФРОВОЇ ЕПОХИ

У сучасних умовах цифрової економіки управління фінансовою системою підприємств зазнає значних змін. Використання інноваційних фінансових технологій (FinTech), автоматизація процесів та впровадження штучного інтелекту стають ключовими факторами ефективного управління фінансами підприємств [1]. Важливо розглядати ці зміни не лише з теоретичного погляду, а й через призму практичного застосування у підприємницькій діяльності. Крім того фінансова